

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 О. В. Гребенікова
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 28 » серпня 2021 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Аналіз господарської діяльності
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»
(найменування спеціалізації)

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Фурсова В.А., доцент, к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів
обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

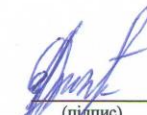
Завідувач кафедри д.е.н, професор
науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Калінеску Т.В.
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

ЗВО першого (бакалаврського) рівня
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

(підпис)

А.О.Замалко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Фурсова Вікторія Анатоліївна, к.е.н., доцент. З 2008 з року викладає в університеті наступні дисципліни:

- банківська система;
- облік у банках;
- банківський менеджмент;
- аналіз діяльності банку;
- ризикологія;
- управління фінансовими ризиками аерокосмічної галузі;
- фінансовий облік;
- аналіз господарської діяльності.

Напрями наукових досліджень: рейтингове оцінювання фінансової стійкості банківських установ, банківські кризи, управління фінансовими ризиками.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 семестр.

Обсяг дисципліни:

4,5 кредитів ЄКТС/ 135 годин, у тому числі аудиторних – 48 год., самостійної роботи здобувачів – 87 год.

Форма здобуття освіти.

Денна, дуальна, дистанційна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекції практичні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – модульний контроль, іспит.

Мова викладання – українська.

Пререквізити – мікро та макроекономіка, математика для економістів, економіка підприємства, статистика.

Кореквізити – фінанси, фінансовий аналіз.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування аналітичного мислення, уміння та навичок використання аналітичних інструментів для об'єктивної оцінки господарських ситуацій.

Завдання дисципліни: – набуття вмінь обґрунтування рішень на будь-якому рівні управління, а також виявлення резервів підвищення ефективності використання виробничих ресурсів на підприємстві.

Компетентності, які набуваються:

1) Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні завдання, виробничі ситуації, проблеми у сфері професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу.

2) Загальні компетентності:

ЗК1 – здатність навчатися та самонавчатися.

ЗК2 – здатність застосовувати знання на практиці.

ЗК3 – здатність виявляти і вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6 – здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК7 – здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

3) Спеціальні фахові компетентності:

ФК1 – здатність демонструвати якісні знання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК2 – здатність підтримувати належний рівень професійних знань і постійно підвищувати кваліфікацію.

ФК4 – здатність до практичного використання законодавчих актів та інших нормативних документів з питань оподаткування, кредитування, страхування, інвестування, бюджетних відносин та фондового ринку.

ФК5 – здатність до пошуку, аналізу, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних завдань.

ФК6 – здатність формувати податкову і фінансову звітність суб'єктів господарювання, іншу фінансову документацію, проводити грошові розрахунки, користуватися банківськими, страховими, брокерськими та іншими фінансовими послугами, здійснювати операції з цінними паперами.

ФК7 – здатність аналізувати зовнішню та внутрішню інформацію для формування фінансових планів суб'єктів господарювання, розробляти цінову, кредитну, податкову, інвестиційну, зовнішньоекономічну політику.

ФК8 – здатність діагностувати фінансовий стан та фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання, розробляти програми страхового захисту та визначати їх фінансову складову.

ФК9 – здатність використовувати сучасний фінансовий інструментарій, методи і моделі в системі фінансової діагностики та фінансового прогнозування діяльності суб'єктів підприємництва.

ФК10 – здатність формулювати нові гіпотези та практичні задачі в області фінансів, банківської справи та страхування, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси і ризики.

ФК11 – здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення та брати відповідальність за них.

ФК12 – здатність використовувати сучасні інформаційні технології і Інтернет-ресурси у професійній діяльності.

ФК13 – здатність налагоджувати договірні зв’язки з підприємствами-партнерами, організовувати і вести претензійну і позивну роботу, робити розрахунки збитків при порушенні договірних зобов’язань для висунення обґрунтованих претензійних вимог.

ФК14 – здатність використовувати міжнародний досвід, обирати методи адаптації та напрями застосування міжнародних стандартів та нормативів у професійній діяльності.

ФК15 – здатність формувати ділові папери, публічно презентувати результати роботи, фахово спілкуватися в професійних колах рідною та іноземними мовами.

Очікувані результати навчання:

ПРН1 – вміння застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань в професійній діяльності.

ПРН2 – вміння застосовувати знання іноземної та державної мови для формування ділових паперів і спілкування в межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики.

ПРН3 – вміння знаходити і обробляти інформацію з різних джерел, використовувати сучасні комп’ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження інформації.

ПРН4 – вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати інформацію.

ПРН5 – вміння працювати самостійно, демонструвати здатність до гнучкого мислення, нести відповідальність за результати роботи і особистий професійний розвиток.

ПРН8 – вміння діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, демонструвати повагу до етичних принципів, індивідуального та культурного різноманіття, проявляти турботу про здоров’я і безпеку життєдіяльності співробітників, прагнення до збереження навколишнього середовища.

ПРН9 – розуміння основ організації фінансів на підприємствах, у банківських установах, страхових компаніях, бюджетних установах, державних фінансових органах.

ПРН10 – вміння аналізувати та оцінювати макроекономічні показники, ефективність грошово-кредитної, бюджетної, податкової політики держави, обґрунтовувати напрями її удосконалення.

ПРН11 – вміння здійснювати операції аналізу, систематизації, класифікації, узагальнення та порівняння, застосовувати сучасні методичні та практичні інструменти у дослідженні фінансово-економічних процесів та явищ.

ПРН12 – вміння здійснювати виявлення, аналіз, оцінювання, моделювання і врахування ризиків у фінансово-кредитній сфері і зовнішньоекономічній діяльності.

ПРН13 – вміння використовувати міжнародний досвід, обирати методи адаптації та напрями застосування міжнародних стандартів та нормативів у професійній діяльності.

ПРН14 – вміння вести облік господарських операцій, обчислювати показники фінансово-господарської діяльності, формувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність.

ПРН15 – вміння визначати фінансовий стан суб'єкта господарювання, аналізувати грошові потоки, фінансові результати, ефективність фінансової діяльності, використовуючи сучасні технології й техніки аналізу.

ПРН16 – вміння розробляти фінансові плани, розрахувати потреби в фінансовому забезпеченні поточної діяльності і розвитку суб'єкта господарювання.

ПРН17 – вміння здійснювати фінансову діагностику та фінансове прогнозування у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН18 – вміння організувати договірну та претензійно-позовну роботу на підприємстві, правильно визначати розміри відшкодувань при порушенні договірних зобов'язань для висунення обґрунтованих претензійних вимог і захисту майнових прав і інтересів суб'єкта господарювання.

ПРН19 – вміння визначати напрями інвестиційної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування, оцінювати ефективність і прогнозувати економічні наслідки прийняття інвестиційних рішень.

ПРН20 – вміння здійснювати операції на фінансовому ринку, оцінювати вартість і доходність різних фінансових інструментів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні основи аналізу господарської діяльності підприємства

Тема 1. Сутність, задачі, об'єкти та предмет аналізу господарської діяльності підприємства.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Роль аналізу господарської діяльності в управлінні підприємством. Етапи розвитку аналізу господарської діяльності. Задачі, об'єкти та предмет аналізу господарської діяльності.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 9 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Взаємозв'язок аналізу господарської діяльності з іншими функціями управління. Дискусійні аспекти вивчення предмета аналізу господарської діяльності.

Тема 2. Система економічної інформації для аналізу.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Статистична інформація. Фінансова та податкова інформація. Нефінансова інформація, пов'язана з аналізом господарської діяльності підприємства

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 9 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Особливості виділення етапів і змісту під час проведення аналізу господарської діяльності на підприємстві в умовах реалізації комп'ютерних технологій. Історія розвитку «теорії інформації». Інформаційна система підприємства: складові елементи, їх характеристика та взаємозв'язок. Оптимізація організації інформаційних потоків підприємства. Особливості реалізації аналітичної функції управління в умовах застосування комп'ютерних технологій.

Тема 3. Зміст аналізу за послідовністю та тематичними напрямками аналітичної роботи.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Етапи проведення аналізу господарської діяльності. Тематичні напрямки аналітичної роботи та відповідні показники.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 9 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Дискусійні питання визначення методу і методики аналізу господарської діяльності. Використання системного підходу для удосконалення методики аналізу господарської діяльності. Єдність аналізу і синтезу як наукових методів пізнання економічних явищ.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2. Аналіз виробництва, реалізації та фінансових результатів діяльності

Тема 4. Загальна оцінка фінансового результату.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Аналіз валового прибутку. Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності. Аналіз використання прибутку.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Аналіз обсягів виробництва, реалізації, асортименту й якості продукції, аналіз ритмічності

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 години.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Аналіз обсягів виробництва й реалізації на промисловому підприємстві. Аналіз асортименту й якості продукції. Аналіз ритмічності постачання продукції.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Роль та значення маркетингового аналізу в процесі формування виробничої програми підприємства. Методика аналізу конкурентоспроможності виробництва і реалізації продукції.

Тема 6. Загальна оцінка складу і рівня витрат

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Аналіз виконання плану з витрат на операційну діяльність. Аналіз динаміки операційних витрат. Аналіз матеріальних витрат. Аналіз витрат на оплату праці. Аналіз адміністративних витрат. Аналіз інших витрат.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Аналіз витрат за центрами відповідальності. Оперативний аналіз собівартості продукції та його роль в системі управління витратами .

Тема 7. Аналіз складу працівників, забезпеченості трудовими ресурсами.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Аналіз руху, освітнього рівня і підвищення кваліфікації. Аналітична модель виробітку на одного працюючого.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Факторний аналіз змінної та постійної частин фонду оплати праці. Аналіз матеріального стимулювання кадрового потенціалу підприємства.

Тема 8. Аналіз структури, руху та технічного стану основних засобів.

Форма занять: лекція, практичні заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Аналіз забезпечення підприємства основними засобами. Аналіз використання робочих машин і обладнання. Аналітична модель фондівіддачі.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: Проблемні питання аналізу технічного стану основних засобів. Місце аналізу основних засобів в системі управління.

Тема 9. Розрахунок і аналіз обороту.

Форма занять: лекція, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Розрахунок і аналіз середнього залишку оборотних коштів. Аналіз стану виробничих запасів. Аналітичні показники ефективності використання оборотних коштів. Аналіз швидкості обороту.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Теми для рефератів: ABC-аналіз та XYZ-аналіз в системі управління виробничими запасами. Роль та значення аналізу в процесі планування потреби у сировині та матеріалах.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Розрахункова робота «Аналіз фінансового стану підприємства».

6. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи: пояснювально-ознайомлювальний; ілюстративний, дослідницький. Навчальні технології зводяться до викладання лекцій, семінарських занять із доповідями за окремими темами, розв'язуванням задач, тестуванням, опитуванням, контрольними точками.

7. Методи контролю

За змістовними модулями 1, 2 передбачено проведення вибіркового опитування на практичних заняттях, розв'язання розрахункових завдань, модульний контроль та виконання індивідуального розрахункового завдання.

Підсумковий контроль здійснюється за допомогою оцінювання за модульно-рейтинговою системою і письмового іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...0,4	6	0...2,5
Робота на практичних і семінарських заняттях	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...0,4	6	0...2,5
Робота на практичних і	0...3	5	0...15

семінарських заняттях			
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...15	1	0...15
Усього за семестр			0...100

Можливе отримання додаткових балів:

- участь у студентській конференції, написання тез доповіді, статті (0...15);

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань (0...40 балів за кожне) та однієї задачі (0...20 балів).

Під час складання семестрового *іспиту* здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Захистити всі практичні завдання та розрахункове завдання, розв'язати практичне завдання у білеті.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі практичні завдання, виконати розрахункову роботу, здати модульне тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Уміти: розрізняти активні, пасивні, активно-пасивні синтетичні рахунки, аналітичні рахунки; скласти проводки та розуміти економічний зміст господарських операцій підприємства. Розв'язувати практичні завдання прикладного характеру.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

<http://library.khai.edu/?module=search&query=%D0%A1%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA+%D0%93.%D0%92. +%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7+%D0%B3%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97+%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96&ts=0&or=0>

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=369>

11. Рекомендована література

Базова

1. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум: навч. посіб./Н.Ю.Єршова, О.В.Портна. – Львів: Магнолія, 2015. – 306 с.
2. Економічний аналіз: Навч. посібник / За ред. Проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП Рута, 2013. – 680 с.
3. Портна О. В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / О. В. Портна. – К. : Ліра-К, 2015. – 312 с.
4. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: курс лекцій / укл.: Н. І. Синькевич. - Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 97 с.

Допоміжна

1. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності : практикум/ Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. – 2-ге вид., доопрац. і допов. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 156 с.
2. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. www.csr.ru - Центр стратегічного розвитку.
2. www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.
3. www.gifa.ru - Гільдія інвестиційних та фінансових аналітиків.
4. www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.
5. www.ics.org.ua - Інститут конкурентного суспільства.
6. www.invest.delovoy.com - Інвестиційний експерт.
7. www.minfm.gov.ua - Міністерство фінансів України.

8. www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.
9. www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
10. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики.
11. www.usfa.kiev.ua - Українське товариство фінансових аналітиків.
12. www.fas.com.ua - Фінансовий аналітик-сервіс.